

Bijscholing interprofessioneel samenwerken bij paramedici; gewenst of overbodig?

Anouk Brauer, anoukbrauer@home.nl, Fontys Paramedische Hogeschool

INLEIDING

Er zijn veel veranderingen in de zorg die ertoe leiden dat er een nieuwe organisatievorm nodig is waarin interprofessionele samenwerking een steeds grotere rol gaat spelen (1). 66% van de patiënten vindt dat de huidige samenwerking tussen zorgprofessionals beter kan (2). Ook zorgprofessionals geven aan dat de kwaliteit van samenwerking in de zorg niet goed genoeg is (1). Interprofessioneel leren heeft een gunstig effect op de kwaliteit van deze samenwerking (3). Bijscholing is dus een belangrijke factor om de veranderingen in de zorg te kunnen bijbenen. Meer kennis en inzicht via bijscholing op het gebied van interprofessionele samenwerking kan een oplossing zijn voor het huidige samenwerkingsprobleem binnen de (para-)medische zorg (2). Het is echter onbekend wat de behoeften aan bijscholing op dit gebied zijn. Hieruit volgt de volgende onderzoeksvraag:

Wat zijn de behoeften van paramedische professionals op het gebied van bijscholing binnen het thema interprofessionele samenwerking?

METHODE

Onderzoeksdesign
-Kwalitatief onderzoek, semi-gestructureerde interviews.

Dataverzameling
- Paramedici die minimaal 8 uur per week werkzaam zijn.
- Werving vond plaats via het opsturen van de informatiebrief per mail.
- Topics interviewschema, gebaseerd op literatuur: huidige samenwerking tussen paramedici, huidige bijscholing, behoefte aan bijscholing interprofessionele samenwerking en praktische factoren van invloed op deelname bijscholing.
- Er worden 8-10 interviews afgenomen, afhankelijk van het punt van verzadiging.

-Data-analyse
- Interviews getranscribeerd, open gecodeerd en axiaal gecodeerd.
- Axiaal codes geclusterd tot onderstaande thema’s.

RESULTATEN

Deelnemers
Twee fysiotherapeuten, vier logopedisten, een podotherapeut en een Medisch Beeldvormings- en Bestralingsdeskundige hebben deelgenomen aan dit onderzoek. Deze deelnemers zijn tussen de 22 en 58 jaar oud, en hebben op het moment van interviewen 6 maanden tot 35 jaar ervaring, waarbij zij 8 tot 40 uur per week werkzaam zijn in de paramedische sector.

Thema 1: Vorm van leren

Paramedici hebben behoefte aan een theoretisch kader per discipline, casuïstiek bespreking en willen sparren met andere disciplines om nieuwe inzichten te krijgen.

“Sowieso eigenlijk inhoudelijk wat zijn er allemaal voor disciplines en wat doen ze, en hoe zou een samenwerking tussen die disciplines kunnen werken voor bepaalde patiëntengroepen?”

“Met casussen bespreken van hoe pak je dit aan?”

“Samen sparren met heel veel verschillende disciplines bij elkaar.”

Thema 2: Resultaat van bijscholing

Paramedici willen de meerwaarde van samenwerken weten, laagdrempelig contact met andere disciplines en efficiënte communicatie waarbij de cliënt centraal staat.

“Ja hoe belangrijk is samenwerken en wat is de meerwaarde daarvan?”

“Hoe zou je het beste contact kunnen leggen met een bepaalde andere discipline?”

“Wat is de efficiëntste manier van overleggen?”

“Om samen tot een optimale behandeling bij iemand te komen.”

Thema 3: Toepassing in huidige praktijk

Paramedici willen concrete handvatten die ze in de praktijk kunnen toepassen en de bijscholing moet afgestemd zijn op het huidige niveau van samenwerken.

“Dat je laat zien hoe de paramedicus het in zijn dagelijkse praktijk kan implementeren.”

“Dat er wel verschil in zit als je een training aanbiedt in hoeverre bepaalde processen binnen zo’n bedrijf al gaande zijn. [...] Trainingen voor dummies, voor gevorderden en voor gevorderden.”

“Er komt echt informatie naar voren waar ik echt iets mee kan.”

Thema 4: Randvoorwaarden voor bijscholing

De bijscholing moet dichtbij en niet te duur zijn. Ook hebben paramedici behoefte aan een herhalingsdag en moeten er relevante disciplines deelnemen.

“Onhandig als je na het werk nog langer dan een uur of anderhalf uur moet reizen.”

“Goh over drie maanden komen we weer bij elkaar en dan kijken we ook van hoe het is gegaan en hoe is het anders geworden.”

“Zou hartstikke mooi zijn als dat juist mensen aan tafel zitten met wie ik dagelijks contact heb.”

DISCUSSIE

- Onderzoeken bevestigen dat kennis over andere disciplines de basis is voor goede samenwerking (4).
- Uit onderzoek blijkt dat casusgericht leren effectief is (5).
- Efficiëntere samenwerking kan worden verkregen door meer samenwerking en een eenduidig opgesteld zorgdossier (6).
- De noodzaak van een bijscholing interprofessioneel samenwerken verschilt per setting volgens paramedici. Literatuur maakt hier geen verschil tussen.
- Gehoor geven aan randvoorwaarden die paramedici stellen zorgt voor meer bereidheid om deel te nemen aan een bijscholing (7).
- Een herhalingsdag verwerken in de cursus wordt als positief ervaren en vergroot de kans op toepassing in de praktijk (8).

AANBEVELINGEN

-Opzetten van een bijscholing interprofessionele samenwerking met verschillende niveaus van instroming waarbij theorie over disciplines en casuïstiek de basis vormen.

-Vervolgonderzoek naar de inhoud van het theoretisch kader over disciplines in bijscholing. Dit onderzoek beperkt zich tot de conclusie dat paramedici een theoretisch kader over andere disciplines willen. De inhoud hiervan is echter onbekend, maar wel relevant voor het opzetten van een bijscholing.

- Soortgelijk onderzoek doen waarin meer disciplines worden betrokken waardoor de externe validiteit verhoogd wordt.

CONCLUSIE

De meeste geïnterviewde paramedici hebben behoefte aan een bijscholing op het gebied van interprofessioneel samenwerken. Zij geven aan dat dit in een praktijk soms minder hard nodig is dan in ziekenhuizen en de ouderenzorg. De bijscholing moet volgens de deelnemers aangepast worden aan het huidige samenwerkingsniveau van de deelnemende paramedicus. In de bijscholing zien professionals graag ruimte om te sparren over interprofessionele casussen en een theoretisch kader per discipline terug. Zij willen concrete handvatten mee kunnen nemen naar de praktijk. Aan de hand van deze informatie kan een bijscholing op het gebied van interprofessioneel samenwerken opgezet worden waaraan paramedici kunnen deelnemen om de samenwerking te verbeteren.